

Koetoiminta ja käytäntö

Liite 17.3.2003 60. vuosikerta Numero 1 Sivu 15

Uudet puna-apilalajikkeet haastavat Bjurseselen

Päivi Nykänen-Kurki, Harri Huhta ja Markku Niskanen, MTT

Suomen viljelyyn puna-apilalajike, Bjursele, on saanut haastajia. Uusimmista tulokkaista Varte, Ilte, Betty ja Jesper ovat Bjurselea satoisampia kolmella eteläisimmällä viljelyvyöhykkeellä. Talvenkestävyydessä Bjursele pitää edelleen pintansa.

Puna-apila on luomukarjatiljan peruskasvi, joka korvaa typpilannoitusta tehokkaasti myös tavanomaisessa nurmessa. Talvenkestävyys ja satoisuus ratkaisevat lajikevalinnan, sillä lajikkeiden valkuaisen määrässä on vain vähän eroa.

Varte ja Ilte vahvoilla koko maassa

Ilte hyväksyttiin vuonna 2001 ja Varte 2002 viralliseen lajikeluetteluun. Näiden tetraploidien lajikkeiden sato on ylivoimainen kahdella ensimmäisellä vyöhykkeellä. Pohjoisessa sato pienenee ja on muiden lajikkeiden suuruinen. Varten sato pienenee enemmän kuin Ilten. Ilte on kasvutavaltaan tyypillinen pohjoinen, melko myöhään kukkiva, puna-apila. Varte taas kukkii Bjurselea selvästi aikaisemmin ja sillä on muita lajikkeita voimakkaampi jälkikasvukyky. Sen talvenkestävyys ja sato ovat neljännellä vyöhykkeellä heikompia kuin Bjurselella. Molemmat soveltuvat erinomaisesti kolmelle ensimmäiselle vyöhykkeelle, mutta Ilte menestyy pohjoisessakin.

Ruotsalaisia lajikkeita tarjolla

Mittarilajike Bjursele on Uumajan seudulta kotoisin oleva paikalliskanta, minkä vuoksi sen talvenkestävyys on hyvä. Kolmella eteläisimmällä vyöhykkeellä Bjurseselen sato jää pienemmäksi kuin usealla muulla lajikkeella, mutta pohjoisessa vain tetraploidi Betty on Bjurselea satoisampi. Betty on yhtä talvenkestävä kuin Bjursele. Jesperin sato on kolmella ja Björnin kahdella eteläisimmällä vyöhykkeellä parempi kuin Bjurseselen sato. Pohjoisessa Jesper on yhtä hyvä sadontuottaja, mutta Björn heikompia kuin Bjursele. Jesper ja Björn soveltuvat parhaiten kolmelle eteläisimmälle vyöhykkeelle, Bjursele ja Betty kolmannesta vyöhykkeestä pohjoiseen.

Kotimaiset lajikkeet putoamassa kelkasta

Tepa on Bjurseleen verrattuna satoisa ja melko talvenkestävä tetraploidilajike. Jokioisten puna-apilan sato

kilpailee Bjurseleen sadon kanssa eteläisimmällä vyöhykkeellä, mutta sen talvenkestävyys on heikompi toisesta vyöhykkeestä alkaen. Hankkijan Venla on lajikkeista heikkosatoisin ja epävarmin talvehtija. Jokioinen ja Venla soveltuvat kahdelle eteläisimmälle vyöhykkeelle, Tapa menestyy kolmannellakin.

Lisätietoja: paivi.nykanen-kurki@mtt.fi
puh. (015) 321 2227

Puna-apilalajikkeiden kuiva-ainesato Bjurseleen verrattuna ja talvituho vyöhykkeittäin.

Lajike	Koevuodet	I		II		III		IV		V	
		Sato	tuho	Sato	tuho	Sato	tuho	Sato	tuho	Sato	tuho
		kg/ha	%	kg/ha	%	kg/ha	%	kg/ha	%	kg/ha	%
Bjursele	1993-2002	5019	3	6101	9	5507	26	5463	10	4151	9
Betty	1996-2002	123	3	113	7	115	16	109	10	119	10
Björn	1993-2000	127	3	108	13	101	32	88	24	87	13
Hjan Venla	1993-1996	68	34	84	19	69	30	87	29		
Ilte	1998-2002	168	3	131	13	121	30	100	27	116	16
Jesper	1993-2000	121	3	112	11	109	27	96	18	98	10
Jokioinen	1994-2002	122	8	102	14	94	34	81	21	91	12
Tapa	1993-2002	130	2	107	15	108	27	87	20	97	9
Varte	1998-2000	201	3	127	17	116	41	78	37	97	14